

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry of Culture and Sports

Broj 12/01-04-50075-2/23
Sarajevo, 05.11.2024. godine

KANTON SARAJEVO
STRUČNA SLUŽBA VLADE
n/r Šabaredžović-Klačar Mersiha, sekretar

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo, Sanela Klarić u skladu sa članom 213. stav (1) Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22 i 17/22 – ispravka) na 12. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 24.11.2023. godine, u okviru tačke Dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“ uputila je zastupničku inicijativu prema Vladi Kantona Sarajevo, Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, Kantona Sarajevo, Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, Ministarstvu kulture i sporta Kantona Sarajevo, Gradu Sarajevu i Općinama sa područja Kantona Sarajevo, koja glasi:

„Izrade finansijsku procjenu za oživljavanje tradicije javnih česmi u Kantonu Sarajevo“

Prilog: Zastupnička inicijativa zastupnice Sanele Klarić.

U odgovoru na navedenu zastupničku inicijativu ističemo slijedeće:

Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo svojim aktom broj: 12/01-04-50075/23 od 22.01.2024. godine, uputilo je Javnoj ustanovi „Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo“ Zahtjev za dostavu odgovora na zastupničku inicijativu zastupnice Sanele Klarić.

Prilog 1. Zahtjev Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo.
broj: 12/01-04-50075/23 od 22.01.2024. godine

Javna ustanova „Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo“ dostavila je Odgovor na Zastupničku inicijativu zastupnice Sanele Klarić, broj: 175-1/24-207-Z01 od 31.01.2024. godine u kojem je naveden popis dvadeset jedne česme koje se nalaze na Listi

evidentiranih i prethodno zaštićenih i nepokretnih zaštićenih dobara baštine i prirodne baštine Kantona Sarajevo, o kojim su podaci već dostavljeni zastupnici Saneli Klarić.

Prilog 2. Odgovor na Zastupničku inicijativu zastupnice Sanele Klarić,
broj: 175-1/24-207-Z01 od 31.01.2024. godine.

Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo u načelu podržava inicijativu Sanele Klarić i spremno je podržati projekat održavanja i zaštite javnih česmi izrađen od strane nadležnih organa i službi sredstvima koja za tu namjenu osigura Skupština Kantona Sarajevo u Budžetu Kantona Sarajevo za 2025. godinu.

Odgovor pripremila Koordinator izrade odgovora
na skupstinska pitanja i inicijative
Elvedina Kozadra, ser Udjeljenja za pravne poslove

Dostaviti:

1. Naslov,
2. a/a.

Broj: 12/01-04-50075/23
Sarajevo, 22.01.2024. godine

**JAVNA USTANOVA
KANTONALNI ZAVOD ZA ZAŠTITU KULTURNO-HISTORIJSKOG I
PRIRODNOG NASLIJEĐA SARAJEVO**
ul. Josipa Štadlera broj 32
71000 Sarajevo

Predmet: Zahtjev za dostavu odgovora na zastupničku inicijativu zastupnice Sanele Klarić

Poštovani,

U prilogu dostavljamo zastupničku inicijativu zastupnice Sanele Klarić pokrenute na 12. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo održanoj 24.11.2023. godine.
Potrebno je da nam dostavite vaša očitovanja u vezi ove zastupničke inicijative.

Prilog: Zastupnička inicijativa zastupnice Sanele Klarić

Koordinator izrade odgovora
na skupštinska pitanja i inicijative,
Dragan Vujmilović

MINISTAR

Канан Мугова

Dostavljeno:

1. Naslov
2. a/a

17.
4925
p.s.0
829

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
ASSEMBLY

Broj:01-04-50075/23
Sarajevo, 24.11.2023. godine

-VLADA KANTONA SARAJEVO

**-MINISTARSTVO KOMUNALNE PRIVREDE, INFRASTRUKTURE, PROSTORNOG
UREĐENJA, GRAĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA KANTONA SARAJEVO**

-MINISTARSTVO PRIVREDE KANTONA SARAJEVO

MINISTARSTVO KULTURE I SPORTA KANTONA SARAJEVO

-GRAD SARAJEVO

Ul. Hamdije Kreševljakovića 3

-OPĆINA CENTAR SARAJEVO

Ul. Mis Irbina 1

-OPĆINA HADŽIĆI

Ul. Hadželi 114

-OPĆINA ILIDŽA

Ul. Butmirska cesta 12

-OPĆINA ILIJAŠ

Ul. 126 Ilijaške brigade br.16

-OPĆINA NOVI GRAD SARAJEVO

Ul. Bulevar Meše Selimovića 97

-OPĆINA NOVO SARAJEVO

Ul. Zmaja od Bosne 55

-OPĆINA STARI GRAD SARAJEVO

Ul. Zelenih beretki 4

-OPĆINA TRNOVO

Ul. Trnovo 36

-OPĆINA VOGOŠĆA

Ul. Jožanička 80

PREDMET: Zastupnička inicijativa, dostavlja se -

Zastupnica Sanela Klarić u skladu sa članom 213. stav (1) Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 41/12-Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22 i 17/22-Ispravka), na 12. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 24.11.2023.godine, u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori", uputila je zastupničku inicijativu koju vam u prilogu dostavljamo.

Molimo da pokrenutu inicijativu tretirate u okviru nadležnosti i nakon postupanja po istoj, shodno odredbama Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo u pisanom obliku, obavijestite Skupštinu o učinjenom.

Prilog: Zastupnička inicijativa

PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Elvedin Okerić

CO:

- sekretar SKS
- sekretar Vlade

Politička organizacija građana "Naša stranka"
Branilaca Sarajeva 5/1, 71 000 Sarajevo
Telefon: 033 408 888; Fax: 033 408 881
E-mail: nasastranka@nasastranka.ba
Web: www.nasastranka.ba

Sanela Klarić

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo

Sarajevo, 03.10.2023.

Dostaviti:

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Skupština Kantona Sarajevo
n/r Predsjedavajući g. Elvedin Okerić

Uputiti:

Vlada Kantona Sarajevo
Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i okoliša KS
Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo
Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo
Grad Sarajevo
Opštine smještene na teritoriji Kantona Sarajevo

PREDMET: ZASTUPNIČKA INICIJATIVA

Poštovani, na osnovu člana 213. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi Novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22), Vladi Kantona Sarajevo, odnosno gore navedenim ministarstvima, Gradu Sarajevu i opštinama na teritoriji KS, upućujem zastupničku inicijativu kojom tražim da:

- **Izrade finansijsku procjenu za oživljavanje tradicije javnih česmi u Kantonu Sarajevo**

OBRAZLOŽENJE:

Kanton Sarajevo provodi projekat dekarbonizacije „100 Net Zero“ što Vladi KS, ministarstva i javne institucije obavezuje da se što prije prilagode zahtjevima Zelene agende i Sofijske deklaracije usvojene u novdembu 2021. godine. Grad Sarajevo, poznat po svojoj bogatoj kulturnoj i historijskoj baštini, ima jednu posebnu tradiciju koja se često prevodi, tradiciju korištenja javnih česmi. Ova tradicija nije samo odraz kulturnog nasljeđa, već i simbol zajedništva, gostoprimstva i održivosti. Javne česme u Sarajevu su više od pukih izvora vode; one su mjesta gdje se ljudi okupljaju, razmjenjuju priče i odmaraju. One su takođe svjedoci vremena, promjena i kontinuiteta u urbanom pejzažu grada.

U periodu Osmanskog Carstva, česme su bile integralni dio svakodnevnog života, ne samo kao izvori pitke vode već i kao mjesta za obavljanje vjerskih obreda poput uzimanja abdesta. Osim toga, česme su

često građene kao dijelovi većih infrastrukturnih projekata, kao što su džamije i hamami, i služile su kao mjesta okupljanja i druženja.

U moderno doba, s razvojem infrastrukture i tehnologije, javne česme su možda izgubile na svojoj prvobitnoj funkciji, ali njihov značaj kao kulturnih i historijskih spomenika ostaje. U kontekstu globalnih izazova kao što su klimatske promjene i problemi sa održivim upravljanjem resursima, oživljavanje tradicije korištenja javnih česmi može imati i praktičnu vrijednost. Na primjer, promocija korištenja česmi može doprinijeti smanjenju potrošnje plastičnih boca, što je korak ka održivijem načinu života.

Udruženje Savjet za zelenu gradnju je uspjelo mapirati dio postojećih česmi na teritoriji Grada Sarajeva i podići svijest o važnosti sistemskog rješavanja ovog pitanja. U dokumentu Mapa puta oživljavanje tradicije korištenja česmi u Gradu Sarajevu. Ovaj dokument predstavlja analizu trenutnog stanja, prilike za razvoj, mapira sve zainteresovane strane, daje preporuke i prepoznaje modele finansiranja. Sada je važno da Vlada Kantona Sarajeva zajedno sa Gradom Sarajevom i svim opštinama pripremi zajedničku finansijsku procjenu za oživljavanje ove tradicije u skladu sa zahtjevima održivog razvoja te Kanton Sarajevo brendira kao Kanton prava na čistu pitku vodu. Tako bismo zaštitili naša izvorišta, vratili povjerenje u našu vodu, smanjili plastični otpad, obezbjedili višekratne flaše kojim bismo brendirali novu turističku ponudu i mnogo više.

S poštovanjem

Sanela Klarić

KANTONALNI ZAVOD ZA ZAŠTITU
KULTURNO-HISTORIJSKOG I PRIRODNOG NASLIJEĐA
SARAJEVO

INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL-HISTORICAL
AND NATURAL HERITAGE OF CANTON SARAJEVO

Broj: 175-1/24-Z07-Z01

Datum: 31.01.2024. godina

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo kulture i sporta
Reisa Džemaludina Čauševića br. 1
71000 Sarajevo

PROVIDIO
SARAJEVO
KANTONALNI ZAVOD ZA ZAŠTITU
KULTURNO-HISTORIJSKOG I PRIRODNOG NASLIJEĐA
SARAJEVO
Organizacija: - 9-02-2024
1201 04 50075-127

123

Predmet: Odgovor na Zastupničku Inicijativu zastupnice Sanele Klarić, dostavlja se;
Veza: Akt broj: 12/01-04-50075/23 od 22.01.2023. godine.

Zastupnica **Sanela Klarić** je na 12. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 24.11.2023. godine, u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori", a u skladu sa članom 213 stav (1) Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, pokrenula je zastupničku inicijativu koju je JU "Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo" (u daljem tekstu: Zavod) putem Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo zaprimio dana 30.01.2024. godine.

Zastupnička inicijativa se odnosi na izradu finansijske procjene za oživljavanje tradicije javnih česmi u Kantonu Sarajevo.

U vezi gore navedenog, obavještavamo vas da je Zavod kontinuirano vrši mapiranje, istraživanje, evidentiranje česmi u Kantonu Sarajevo, te vam dostavljamo popis česmi koje se nalaze na Listi evidentiranih i prethodno zaštićenih i zaštićenih nepokretnih dobara baštine i prirodne baštine Kantona Sarajevo. Napominjemo, da ukupan broj evidentiranih i popisanih česmi u Kantonu Sarajevo za koji se vrši kontinuirana dopuna i obrada podataka nije sastavni dio Liste. Na Listi su upisane sljedeće česme:

1. Česma Balibegovića uz istoimenu džamiju; Ulica Terzibašina br. 1;
2. Terzibasina česma uz istoimenu džamiju; Ulica Terzibašina br. 1;
3. Česma na Nadkovačima; Kovači, lijevi ugao ulice Jekovac, u ogradnom zidu šehidskog mezarja Kovači;
4. Bakarevića česma u zidu harema Kekeki Sinanove džamije; Bakarevića ulica, uz džamiju Kekeki Sinanovu;
5. Sumbul česma uz džamiju Bali-oglu hadži Mehmedbega na Sumbuluši;
6. Bijela česma uz džamiju Divan Katib Hajdar ef.; Džanin sokak na uglu harema džamije Divan Kjatib Hajdar;
7. Česma pod Alifakovcem; Ulica Alifakovac, u zidu harema Vekil Harč džamije (Hadžijska džamija);
8. Česma Hadžabdinca/Hadžiabdinica; Ulica Hadžiabdinica;
9. Sebilj, Sarajevo, Općina Stari Grad, plato Baščaršije;
10. Česma na Budakovićima; Ulica Skendera Kulenovića, na južnoj strani Budakovičkog greblja;
11. Česma na Alifakovcu; Raskršće ulica Braće Morića i Veliki Alifakovac, u kompleksu groblja Alifakovac;
12. Česma u Jedilerima; Na uglu ulica Jedileri i Za Beglukom, u haremskom zidu džamije Čokadži hadži Sulejman;
13. Stara česma u Mrkovićima – Nahorevo;
14. Česma Gornje Bjelave; Ugao ulica Bjelave i Zaima Šarca;
15. Česma – Careve vode;
16. Česma na uglu ul. Pehlivanuša (ranije V.Karadžića) i Bulbulina;
17. Vruće česme u dvorištu Begove džamije;

18. Šadrvan u dvorištu Begove džamije;
19. Česma uz Jahja pašinu džamiju; Ulica Čemerlina, raskršće sa ulicom Glođina;
20. Česma Vrbanjuša; Ulica Vrbanjuša, u zidu harema Sarač Alijine džamije, okrenuta prema ulici;
21. Šejha Feruha džamija (Abdethana) sa grobljem i česmom.

Prikupljeni materijal/ podaci koji se odnosi/e na česme u Kantonu Sarajevo, a koji se čuva u Zavodu je već dostavljen zastupnici Saneli Klarić. Zavod ostaje otvoren za svaki oblik profesionalne saradnje i spremni smo pružiti stručnu pomoć u mapiranu i valorizaciji ovog vrijednog naslijeđa. Uzimajući u obzir ograničena i mala sredstva namijenjena za interventno djelovanje na baštini u Kantonu Sarajevo, te status Zavoda, nismo u mogućnosti finansijski podržati projekte nevladinih organizacija.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Ministarstvu kulture i sporta Kantona Sarajevo
- Pravnoj službi
- Arhivi

